

TIEN VARRELTA.

„*Salatieteellinen kemia*“ leimataan *humbugiksi*. U. Suomettaren 80 n:o 1910 kirjottaa uutisena: „Vipusten kokous oli viime perjantaina. Ensin Hintikka referoi Besant-Leadbeaterin teosta „Okkulte Chemie“. Teos on teosofinen j. n. e. Lopuksi sanotaan: „Kuten esitelmänpitäjä huomautti ovat teosofit teorioihinsa ja atomipainon määräälemisiinsä ensin lukeneet epäorganista kemiaa ja erittäinkin atomipainot siitä, sekä käyneet mineralikabineteissa. Näin ollen on heidän atomien näkemisensä ja atomipainojen määräämisensä *humbugia*. — Esitelmän johdosta syntyneessä keskustelussa sai mahtipontisesti esiintyvä „okkultinen kemia“ osakseen ankaraa arvostelua“.

Siihen siis johtaa tieteellinen sivistyksemme: kun jotakin ei ymmärretä, on se *humbugia*, ja kanssa-ihmisiä leimataan epärehellisiksi *pettureiksi!* Tietysti — sanovat sivistyneet arvostelijat — Annie Besant ja C. W. Leadbeater eivät ole nähneet mitä väittävät nähneensä: sehän on selvää. Ja sentähden kaikki on *humbugia*.

Ja kuitenkin olisi vain ollut tarpeen, että oppineet arvostelijat olisivat lähteneet siitä kunniallisten ihmisten kesken luonnollisesta edellytyksestä, että A. B. ja C. W. L. todella vakavasti uskovat nähneensä atomeja ja mahdollisesti ovat nähneetkin, jotta koko heidän kirjansa esiintyisi vallan toisessa valossa. Mikä siinä on niin mahtipontista? Tekisi mieli kysyä. Eihän kirja loukkaa tieteellisiä käsityksiä ja laskuja, päinvastoin se niitä tukee. Tiedemiehet puhuvat kemiallisista atomeista ja perustavat laskunsa ja kokeensa niihin, mutta he eivät ole niitä nähneet. Ei siis ole varmaa todistusta siitä, että ne ovat olemassa. Mitä pahaa on nyt siinä, että kaksi salatieteilijää sanoo niitä nähneensä, kuvaa niiden ulkomuotoja ja kirjottaa havainnoistaan kirjan? On myös tiedemiehiä, jotka otaksuvat, että on olemassa yhtenäinen fyysillinen alkuaine, että kemialliset n. k. alkuaineet eivät ole todellisia alkuaineita. Äsken keksitty radiumi esim. viittaa siihen. Mitä pahaa on nyt siinä, että kaksi salatieteilijää sanoo nähneensä alkuatomeja, sanoo analysoineensa jokaista kemiallista atomia ja jakaneensa sen alkuatomeihin ja laskeneen, kuinka monta alkuatomia on kussakin kemiallisessa atomissa? Mitä pahaa siinä on? Sekö, että ensimmäinen tutkimus tähän suuntaan tehtiin ja julkaistiin jo v. 1895, jolloin radiumia ei vielä oltu keksitty? Yhtä hyvin tiede voisi tehdä tällaisen johtopäätöksen: luonnossa vallitsee todella tarkat lait, koska me paljaalla matematiikalla olemme päässeet tuloksiin, joita nyt selvänäköinen havaintokin tukee. Niin mielestäni voisi päätellä rehellisten ihmisten kesken — niin tulee vielä käymään. „Parhaiten nauraa ken viimeksi nauraa“.

T. S. ja Esperanto. Olen vastaanottanut kirjeen Australian teosofisen esperantoseuran (La Gildo de esperantaj teozofistoj) sihteeriltä, joka kirjottaa: „Ordonita de la Registristo de nia Gildo mi skribas por vin peti informon pri la Esperanto-movado en via lando, speciale rilate al Teozofio. Estas nia celo por pligrandigi la utilecon de nia altestimata Societo, per la disvastigado de sian instruon Esperante, kaj kie aju ebla, por kontakti persone alilandajn samanojn, por la inter_ango de pensado. Bonvolu direkti unu a_pli da viaj Esperantianoj por skribi al mi, _ar per via kunhelpo tiamaniere ni sukcesos grade plifortigi Frateco-Universala, kaj plifaciligi la fonda_o de la Fratara Universala de l' Estonteco“. Ehkä joku esperantotaitoinen teosofi voisi ryhtyä kirjeenvaihtoon? Sihteerin nimi on W. van der Velden, osote: T. S. Headquarters, 132 Phillip Street, Sydney, Australasia.

Paikallisyhd. Mouna on vuodeksi 1910 valinnut hallintoonsa entiset jäsenet nim. puheenjohtajaksi tohtori E. Selanderin, varapuheenjohtajaksi parooni A. von Kothenin, sihteeriksi neiti A. Eriksson'in, kassanhoitajaksi herra E. Branderin ja jäseneksi neiti E. Nauklér'in. — Kokouksia on pidetty säännöllisesti kerta viikossa. Tänä vuonna on alettu lukea kristityn mystikon Michael de Molinos'in kirjottamaa „The Spiritual Guide“ ja tohtori R. Steinerin „Teosofi“.

Vielä horoskoopeista. Äskettäin oli „Tietäjässä“ uutinen, jossa kerrottiin ilahuttavia seikkoja eräistä „Uranielin“ laatimista horoskoopeista.

Allekirjoittaneella on päinvastaisia kokemuksia horoskoopistaan, jonka Alan Leo on valmistanut. Horoskooppi, jonka tilasin pari vuotta sitten, sisältää kyllä paljonkin oikeata ja paikalleen sattuvaa, mutta

muutamat seikat siinä osottavat ilmeisesti suurta huolimattomuutta tekijässään. Siitä on nim. unohdettu kokonaan mainitsematta esim. auringon ja kuun neliöaspekti, joista planeetoista toinen oli lähellä zeniittiä ja toinen asendentissä. Tällä voimakkaalla aspektilla on, kuten luonnollista, ollut mitä suurin (onneton) vaikutus elämääni, eikä ole puolustettavissa, että astrologi sen unohtaa. Toinen yhtä moitittava huolimattomuus on, että Jupiter planeetta, jolla on horoskoopissani hyvin hyvä asento ja voimakkaat aspektit (esim. kuun ja Uranuksen kanssa) on unohdettu kaikkein aspekteineen pois. Samoin on direksiooneissa lausuttu Jupiterin tulevan ensi vuonna 1911 yhteyteen auringon kanssa, mikä todellisuudessa tulee tapahtumaan vasta 7 vuoden kuluttua. (Horoskooppi hinta oli Smk. 31: 50).

Alan Leo on epäilemättä erittäin nerokas astrologi, mikä hyvin näkyy hänen suuremmoisista teoksistaan. Mutta hänen toimistonsa kautta tilattuja horoskooppeja valmistetaan nähtävästi aivan tehdasmaisesti, panematta niihin tarpeellista huolta.

U. K.

Teosofia Salossa. V. Palomaata oli pääsiäispäiväksi kutsuttu Saloon puhumaan. Esitelmä oli klo 8 illalla raittiustalolla ja kuulijoita oli noin 50. Kirjoja meni myös kaupaksi.

Valontaimen perhe-iltama Joensuussa t. k. 2 p:nä muodostui nautintorikkaaksi. Tunnelma kohosi sitä mukaa kun ilta läheni loppuaan ja kun Bhagavad Giitaan klassilliset säkeet alkoivat kuulua, Merikannon ihanan musiikin täydentämänä, kuunteli yleisö niitä henkeään pidätellen.

Alkusoiton suoritti taiteilija Taneli Hurri lämmöllä. – Johtaja O. Honkavaara puhui Filosofian moraalisysteemien ja teosofian suhteista toisiinsa. – Rva H. Nyman lauloi tuntehikkaasti Stradellan „Kirkkoarian“, Merikannon „Skogsdufvornas toner“ ja Melartinin „Mun kanteleeni“. Huoneen akustinen puoli häiritsi tunnelmaa. Väliajan jälkeen piti lehtori A. Törrönen valaisevan esitelmän teosofian pääperusteista. Esitelmänsä kuvasi miten salaiset opit joita opetettiin kristinuskon alkuaikoina joutuivat vähitellen unohduksiin; ja kuinka kristityistä alkuaikoina pakanain keskuudessa kulki kaikenmoisia huhuja jotka olivat toinen toistaan pöyristyttävämpiä. Samassa asemassa on teosofia nykyaikana, sillä ihmiset eivät tahdo ottaa asioista selvää vaan tuomitsevat joko umpimähkään kuulopuheiden mukaan tai ammentavat tietonsa ei-teosofisista lähteistä. – Seurasi sitten illan päätekohta „Melodraama“. Sen lausui rva Esteri Weissenberg runon luonteen mukaisesti koruttomasti, mutta vaikuttavasti. Säestystä hoiti taiteilija T. Hurri.

J. T.

Teosofia Turussa. Turun looshit toimivat tänä talvena erittäin vilkkaasti. „Aura“ kokoontuu kerran viikossa ja kokouksissa on joskus sivullisiakin läsnä. Julkisia luentoja on toimeenpantu joka toinen sunnuntai Brahenkatu 4:ssä 25 pennin pääsymaksua vastaan. Herra Juho Lehto on käynyt Turussa ja pitänyt 4 luentoa Akatemian juhlasalissa. Lainakirjasto on alkanut tehtävänsä. Yhdessä ruotsalaisen looshin kanssa pidettiin pääsiäisenä illanvietto vaihtelevine ohjelmineen.

Lahjoja Kustannusliikkeelle. Salaisen Opin rahastoon: X. Y. Z. 100: –.

Teosofisen sekaköörin iltama Helsingissä Kansantalolla huhtik. 10 p:nä oli teosofinen juhlatilaisuus. Suuri sali oli täynnä väkeä, joka mielenkiinnolla seurasi monipuolista ja hyvin suoritettua ohjelmaa. Kaikki tulot lankeavat Teosofisen Seuran Omakoti-rahastoon.

H. P. B:n muistoksi. Venäläiset toverimme ovat ripeitä toiminnassaan. Nyt ovat julkaisseet 244 sivua paksun teoksen H. P. Blavatskyn muistoksi ja sen johdosta, että Salaista Oppia aletaan hommata venäjän kielelle. Siinä on näyte S. O:sta, H. P. B:n elämäkerta, autograafinen ote muutamasta hänen kirjeestään, pari hänen kirjottamaansa artikkelia y. m. Kirjan hinta on 2 ruplaa. Venäläiset teosofit ennättivät tässä kohden ennen meitä. Meidänkin päässämme on kauan pyörinyt julkaista H. P. Blavatskyn muistolle omistettu, vaihtelevasisältöinen ja mieltäkiinnittävä kirja – nyt varsinkin kun Salainen Oppi alkaa ilmestyä

suomeksi, – mutta me suomalaiset olemme hitaita toimissamme, sanotaan, ja siltä se vähän näyttää. Ehkä sekin vaikuttaa, ettei meillä ole maailman mammona niin nöyrästi palveluksessamme kuin ulkomaalaisilla yleensä näyttää olevan. Onhan sitä toki meilläkin yhtä ja toista pystyyn pantu! Ken tietää, vaikkapa piankin saisimme nähdä tuon uneksimamme kirjan todellisena oliona näkyväisessä maailmassa

Osuuskunta T. K. ja K. Koska joillakuilla ystävillemme vielä on ostamiensa osuuksia, joita Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike ei ole lunastanut takaisin, pyydämme täten, että he ilmottaisivat tahtonsa niiden suhteen. Useimmat ovat lahjottaneet omansa liikkeelle, toiset ovat niillä ostaneet kirjoja tai tilanneet Tietäjän, jotkut ovat ottaneet rahansa takaisin. Kaikki tavat ovat oikeudenmukaisia.

T.S. merkkejä.

Sieviä, hopeaisia Teosofisen Seuran merkkejä lähetetään postivapaasti, kun tilausta seuraa Smk. 3: – postimerkeissä. Kultaseppä *K. S. Sahlstedt*, Turku.

(Tietäjä 1910 Huhtikuu N:o 4, ss. 174-176)

